

پوسیدگی سفید ساقه کلزا

رده بندی قارچ عامل بیماری:

<i>Mastigomycota</i>	شاخه:
<i>Ascomycotina</i>	زیر شاخه:
<i>Discomycetes</i>	رده:
<i>Helotiales</i>	راسته:
<i>Sclerotiniaceae</i>	خانواده:
<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>	جنس:

نامهای عمومی:

Rapeseed white stem rot, white mold, stem rot rapeseed sclerotinia rot

از بیماریهای مهم کلزا در اغلب نقاط دنیا از جمله اروپا، کانادا، و چین می باشد. در ایران ابتدا در سال ۱۳۷۷ توسط سیوش رعیت پناه از مزارع استان مازندران

گزارش شده و هم اکنون از عوامل خسارت زای مهم کلزا در استانهای مازندران، گلستان، گیلان و زنجان می باشد. بیماری پوسیدگی ساقه های کلزا سبب قطع آوندها، اختلال در نقل وانتقال مواد غذایی، چروکیده شدن دانه ها، کاهش وزن هزار دانه و در نتیجه کاهش راندمان محصول می شود. همچنین بوته های آلوده زودتر رسیده و مشکلات برداشت و افزایش ریزش محصول را به دنبال دارد.

زیست شناسی قارچ و علائم بیماری روی کلزا:

قارچ عامل بیماری توسط اندامهای مقاوم به نام اسکروت

یا سختینه دوام خود را برای مدت طولانی در خاک حفظ می نماید. این اسکروتها به دو طریق جنسی و غیر جنسی می توانند سبب ایجاد آلودگی شوند که در حالت غیر جنسی اسکروتها در تماس با بقایای گیاهی یا ریشه و طوقه میزبان مستقیماً تولید ریشه نموده و میزبان خود را آلوده می نماید. در این حالت پوسیدگی خاکستری رنگ در محل طوقه بوجود آمده و معمولاً توده سفید و پنبه مانند ریشه قارچ نیز در محل آلودگی تشکیل خواهد شد

و بوته های آلوده نیز اغلب از بین می روند. این نوع

آلودگی اهمیت کمتری داشته و به ندرت دیده می شود. در روش جنسی اسکروتها از اواسط زمستان شروع به تولید اندامهای زایشی به نام آپوتسیوم در سطح خاک

نموده که از روی آنها آسکوسپورها آزاد شده و با جایگزین شدن روی برگها و گلبرگها و ریزش اندامهای گل روی برگ سبب آلودگی در برگها می شوند. علائم آلودگی روی برگها به صورت لکه های نامنظم خاکستری رنگ و

آبسوخته است. رطوبت نسبی بالا، وجود آب آزاد در روی برگ و دمای حدود ۱۵ تا ۲۰ درجه سانتی گراد مساعد

برای شروع آلودگی است. در مراحل بعد آلودگی از طریق دمبرگها به ساقه نفوذ کرده که ابتدا به صورت پوسیدگی

خاکستری و سپس سفید رنگ روی ساقه دیده می شود.

اسکلروتیهای قارچ داخل ساقه و حتی روی ساقه ها بوجود آمده و در زمان برداشت داخل خاک ریخته و سبب

پایداری بیماری می شود.

مبارزه:

- تناوب زراعی با گیاهان غیر میزبان نظیر غلات رعایت گردد. در خاکهای آلوده به اسکروت تناوب ۴ تا ۵ ساله مد نظر باشد. در زمان تناوب کلزاهای خود رو و علفهای هرز میزبان بیماری، نظیر خردل وحشی، کنگر وحشی، یونجه وحشی و ... کنترل گردد.

- حذف بقایای گیاهی آلوده

- تراکم کشت مناسب در مزرعه رعایت شده و از مصرف زیاد کود های ازته که سبب افزایش رشد رویشی و ایجاد شرایط مناسب برای آلودگی به بیماری و نیز خوابیدگی می گردد، خودداری شود.

منابع:

- غرقاب کردن خاک مزرعه به مدت تقریباً یک ماه در هر موقع از سال مفید است.

- کنترل شیمیایی بیماری در زمانی که مزرعه در مرحله گلدهی و حدود ۱۴ تا ۲۰ گل روی ساقه اصلی بو ته ها، باز شده باید صورت گیرد لذا می توان از قارچکشهای تبوکونازول ۰.۲۵٪ (فولیکور) به میزان ۱ لیتر در هکتار یا کاربندازیم ۰.۶۰٪ (باویستین) ۱ کیلو در هکتار استفاده نمود.

افشاری آزاد، همایون. ۱۳۸۰. بیماریهای مهم کلزا. بامدادیان، علی. ۱۳۷۶. قارچکشاها و کاربرد آن در کشاورزی. بهداد، ابراهیم. ۱۳۷۵. دائرة المعارف گیاهپزشکی ایران.